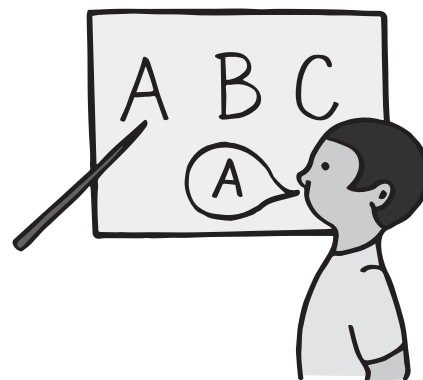

OBRÁZKOVÉ KARTY DENNÍ REŽIM – ŠKOLA

Pro práci se žáky na prvním stupni ZŠ

V této sadě najdete tyto karty s piktogramy:

Čtení, psaní, počítání, matematika, český jazyk, čtení knížky, prvouka, pracovní vyučování, výtvarná výchova, tělesná výchova, hudební výchova, přestávka, chystání učebnic na lavici, úklid učení do aktovky, družina, procházka, úklid hraček, hraní, TV – pohádka, oběd, svačina (dvě var.), šatna, jídelna, přidavek, pozdrav, umýt ruce, záchod, divadlo, převléknout se.

Milí rodičové, milí učitelé, milí asistenti,

právě jste zakoupili a rozhodli jste se užívat režimové karty. Než se do praktické aplikace pustíte, rádi bychom vám poskytli odpovědi na pár základních otázek, abychom vám manipulaci s kartami a jejich užívání co nejvíce zpřístupnili a zjednodušili. Zde naleznete stručný popis toho, jakým způsobem lze karty užít, podrobnější návod a informace najdete na www.pasparta.cz v sekci pomůcky.

Jaký je rozdíl mezi komunikační a režimovou kartou?

Karty komunikační jsou karty, které jsou určeny pro dítě – **dítě nám něco oznamuje**, něco po nás chce (nejčastěji nás žádá o hračku, oblíbenou činnost, dobrotu). Jednoduše řečeno předává je především dítě samo, my jako rodiče či personál je nejčastěji pouze vracíme na panel nebo do komunikační knihy (poté co jsme dítěti předali to, o co si řeklo).

Vedle toho **karty režimové** jsou karty určené pro nás, **my něco oznamujeme dítěti** – říkáme, co se bude dít, jaký bude program (režim) – karta šatny, svačiny, práce, hry atd. Do těchto karet dítě nezasahuje, neurčuje, co se bude dít. Může se o to snažit, účel těchto karet je ale takový, že by na výběr jednotlivých činností (tedy toho, co my po dítěti aktuálně chceme) dítě nemělo mít vliv. My samozřejmě přihlížíme ke stavu a rozpoložení dítěte a dle toho můžeme měnit pořadí jednotlivých činností, jednotlivé činnosti si ale dítě nevybírám, my nastavujeme činnost jemu.

Jaké jsou podoby denního režimu?

Denní režim má nejčastěji podobu jednoho proužku suchého zipu, který by bylo dobré umístit na stálé místo (např. do herny, na bok kuchyňské linky, do předsíně). Proužek lze uložit vertikálně (pak na něj klademe karty shora dolů) nebo horizontálně (karty zde ukládáme zleva doprava). Nahoru či nalevo na proužek by bylo vhodné umístit fotografii dítěte. Je to pro něj jasný signál, že následné karty se týkají jeho osoby. A pod fotografií či vedle ní můžeme umísťovat piktogramy těch činností, které budeme chtít s dítětem vykonávat.

Můžeme používat i **mobilní denní režim, cestovní proužek, týdenní proužek** či **diář**. Více viz podrobnější návod.

Jak denní režim realizovat?

Jednotlivé činnosti položíme na lavici, připevníme na nástěnku nebo nalepíme na proužek zipu pod fotografii dítěte v pořadí, v jakém budou v ten den následovat. Karty činností po jejím vykonání pak s dítětem z pruhu sejme. V případě, že zapomeneme či budeme potřebovat program upravit, lze kartu sejmut i mimo vědomí dítěte.

Pokud to bude dítěti více vyhovovat (např. bude mít potřebu se ujistovat, co právě dělá), lze kartu činnosti z režimu sundávat i před vykonáním činnosti a nosit ji na místo, kde danou činnost vykonáváme (karty hraní do ložnice, kartu koupání do koupelny, kartu jídla ke stolu).

U některých dětí je třeba zavádět režim postupně, nejdřív např. jen karty 2 nebo 3 činností za sebou a teprve později postupně režim rozšiřovat (např. u dětí, které ještě nechápu posloupnost činností).

Jak detailní by měl režim dne být?

Není nutné nalepovat dítěti na lištu naprosto vše. Činnosti, které dítě vykonává automaticky ve spojitosti s jinou činností, mu nemusíme předávat do detailů (např. večerní koupání v sobě zahrnuje vysvělečení oblečení, koupání, oblečení pyžama, vyčištění zubů). Detailně „rozkreslit“ takovouto činnost bychom měli pouze v případě, kdy např. činnosti „koupání“ dítě nerozumí. Jinak se ale můžeme zaměřit především na činnosti, které jsou pro daný den dominantní. Vedle každodenní snídani, oběda, večere, spaní a hygieny, jsou to činnosti jako pobyt ve školce, vycházka, malování, hraní, pobyt na hřišti, nákup atd. – něco, co nám zabere více času.

Jak dítěti pomoci s orientací v místech činností?

Ideální by bylo rozmístit po prostoru (pokojíček, herna, jídelna, toaleta, šatna) zvětšené piktogramy z denního režimu: do herny umístit piktogram HERNA, do šatny piktogram ŠATNA atd. Piktogramy v místnostech by měly být pro dítě na dobře dostupném a viditelném místě (bok skříňky, stěna v jídelně atd.). Je to jedna z cest, jak zvýšit dětskou samostatnost a hlavně jeho cílený pohyb v prostoru. Toto platí především pro školky či školy. V domácím prostředí se dítě orientuje lépe a samo ví, kde se maluje, jí, koupe se, spí atd. V tomto případě pak zvětšené karty míst, kde se činnost provádí, není potřeba.

Kam kartu po sejmutí z režimu odkládat?

Kartu sejmutou z režimu může dítě (nebo my sami) ukládat do speciální krabičky připevněné pod režimem. To je nejčastější cesta. Kartu může dítě také odevzdat do naší ruky. Vše závisí na systému, který se nám nejvíc osvědčí, který nám bude vyhovovat a kterému bude dítě rozumět. Každopádně by si dítě s kartami nemělo hrát. Karty z režimu nejsou hračky, ale prostředek pro lepší porozumění!

„Ublíží“ užívání režimových karet ostatním dětem ve školce/škole?

Rozhodně ne! Děti, které karty nepotřebují, si jich po počátečním zvýšeném zájmu přestanou všimnout. Mladším dětem či dětem s komunikačními obtížemi (s dysfázií, dětem cizincům atd.) budou karty také pomáhat v orientaci v činnostech. Karty rozhodně žádné dítě, ať už zdravé či s vývojovými potížemi, nikdy nehendikepují!

DÁLE NABÍZÍME **OBRÁZKOVÉ KARTY. DENNÍ REŽIM – ŠKOLKA; OBRÁZKOVÉ KARTY. DENNÍ REŽIM – DOMA**

Vydala PASPARTA Publishing, s. r. o., v Praze roku 2019

Vydání první

Ilustrace: Klára Weishäupelová/Hockeová

Doprovodný text: Hana Zobačová

Grafické zpracování: Dominik Šipr, Simona Ullspergerová

Odpovědná redaktorka: Olga Neřoldová

© Pasparta Publishing, s. r. o., 2019

Illustrations © Klára Weishäupelová/Hockeová, 2019

ISBN 978-80-88290-24-7

www.pasparta.cz